

3. KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	Z-ID-U-609a
Nazwa przedmiotu	Analiza danych niestrukturalnych
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Unstructured Data Analysis
Obowiązuje od roku akademickiego	2019/2020

USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	INŻYNIERIA DANYCH
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	Praktyczny
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne
Zakres	Analityka danych i modelowanie
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Informatyki i Matematyki Stosowanej
Koordinator przedmiotu	Dr hab. Marzena Nowakowska Mgr inż. Karolina Bęben
Zatwierdził	Dr hab. inż. Artur Bartosik, prof. PŚk

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Przedmiot specjalnościowy
Status przedmiotu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr VI
Wymagania wstępne	Bazy danych, Wstępna eksploracja i przygotowanie danych do analiz, Odkrywanie związków w danych wielowymiarowych
Egzamin (TAK/NIE)	NIE
Liczba punktów ECTS	3

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	10		30		

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student zna podstawowe metody <i>Text Mining</i> do strukturyzacji informacji tekstowych i automatycznej analizy dokumentów tekstowych oraz zna ich zastosowanie.	ID1_W05
	W02	Student zna narzędzie SAS Text Miner oraz wybrane darmowe oprogramowanie do eksploracji danych.	ID1_W13
	W03	Student ma wiedzę na temat poszczególnych metod statystycznych przydatnych w analizie danych niestrukturnalnych oraz zna ich przykładowe zastosowania prowadzące do znalezienia zależności pomiędzy tymi danymi.	ID1_W02 ID1_W09
	W04	Student rozumie konieczność przekształcania dokumentów tekstowych oraz zna różne rodzaje reprezentacji tekstu.	ID1_W13
Umiejętności	U01	Student potrafi wykonać proste zadania konwersji dokumentów tekstowych do wektorów cech.	ID1_U05
	U02	Student potrafi dokonać klasyfikacji zbioru dokumentów tekstowych z wykorzystaniem odpowiednich algorytmów i narzędzi.	ID1_U06 ID1_U16
	U03	Student potrafi dokonać grupowania zbioru dokumentów tekstowych za pomocą odpowiednich algorytmów i narzędzi.	ID1_U06 ID1_U16
	U04	Student potrafi samodzielnie pozyskiwać odpowiednie dane tekstowe do analizy.	ID1_U01
Kompetencje społeczne	K01	Student rozumie potrzebę ciągłego poszerzania wiedzy z obszaru <i>Data Mining</i> i <i>Text Mining</i> .	ID1_K01

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć	Treści programowe
wykład	1. Wprowadzenie do metod analizy danych niestrukturnalnych. Techniki <i>Data Mining</i> , <i>Text Mining</i> , <i>Web Mining</i> i ich zastosowanie. Wprowadzenie do SAS Text Miner.
	2. Wstępna analiza danych tekstowych. Proces doskonalenia reprezentacji dokumentów (tokenizacja, stopwords, stemming/lematyzacja).
	3. Modele reprezentacji tekstu. Model przestrzeni wektorowej (macierz TFM, funkcje ważące macierz TFM, miary odległości dla reprezentacji wektorowej). Transformacja danych tekstowych (redukcja wymiarów macierzy częstości).
	4. Metody eksploracji danych – grupowanie dokumentów. Hierarchiczne i niehierarchiczne metody grupowania. Grupowanie dokumentów tekstowych za pomocą algorytmów aglomeracyjnych i podziałowych.
	5. Metody eksploracji danych – klasyfikacja tekstu. Tworzenie tezausów.
	6. Zapoznanie z innym oprogramowaniem do analiz dokumentów tekstowych (np. Rapid Miner, R).
	7. Sprawdzian końcowy, podsumowujący.
laboratorium	1. Zapoznanie ze środowiskiem SAS Text Miner. Identyfikacja źródeł oraz pozyskiwanie danych tekstowych do analiz. Wczytywanie danych tekstowych w różnych formatach i przetwarzanie zbioru dokumentów w celu utworzenia repozytorium do analiz – korpusu.
	2. Wstępne przetwarzanie pozyskanych danych tekstowych (korpusu) w środowisku SAS. Eliminacja nieistotnych wyrazów (stop word) oraz redukcja do rdzenia lub formy podstawowej (stemming, lematyzacja) w celu doskonalenia reprezentacji danych tekstowych.

3. Wektorowa reprezentacja danych tekstowych w środowisku SAS. Metoda N – gram. Macierz term-frequency (TF). Ocena ważności słów w macierzy – przekształcenia częstości występowania słów (funkcje ważące).
4. Opracowanie raportu. Sprawozdanie z wykonania prac z ćwiczeń nr 1-3. Porównanie wpływu testowanych metod przetwarzania dokumentów na jakość uzyskiwanych wyników. Wnioski i zalecenia.
5. Analiza dokumentów tekstowych w środowisku SAS – grupowanie dokumentów korpusu. Ekstrakcja cech dokumentów, wybór miary odległości. Grupowanie z wykorzystaniem algorytmów hierarchicznych.
6. Analiza dokumentów tekstowych w środowisku SAS – odkrywanie tematów w korpusie. Modelowanie tematyczne.
7. Opracowanie raportu. Sprawozdanie z wykonania prac z ćwiczeń nr 5-6. Porównanie testowanych algorytmów grupowania. Wnioski i zalecenia.
8. Analiza dokumentów tekstowych w środowisku SAS – tworzenie modelu predykcyjnego w celu przypisania tematu do każdego z dokumentów korpusu. Przygotowanie zbioru danych uczących, ocena błędu klasyfikacji.
9. Analiza dokumentów tekstowych w środowisku SAS – wpływ parametrów konfiguracyjnych procesu wektoryzacji dokumentów tekstowych na jakość klasteryzacji i klasyfikacji.
10. Opracowanie raportu. Sprawozdanie z wykonania prac z ćwiczeń nr 8-9. Porównanie testowanych algorytmów klasyfikacji. Wnioski i zalecenia.
11. Zapoznanie z innym oprogramowaniem do analiz dokumentów tekstowych (np. Rapid Miner, R).
12. Eksperymenty badawcze dla porównania analiz TM realizowanych w wybranych środowiskach programistycznych.
13. Realizacja projektu indywidualnego – opracowanie modelu analizy danych tekstowych. Określenie celu analizy, zebranie i przygotowanie zbioru danych tekstowych dotyczących wybranego zagadnienia. Import plików do środowiska SAS i utworzenie zasobów SAS.
14. Realizacja projektu indywidualnego – sporządzenie podstawowego modelu Text Mining, ocena wstępnych rezultatów, zastosowanie wybranej metody klasteryzacji.
15. Opracowanie raportu. Sprawozdanie z wykonania prac z ćwiczeń nr 12-13. Wnioski i zalecenia.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia (zaznaczyć X)					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01			X			
W02			X			
W03			X			
W04			X			
U01					X	
U02					X	
U03					X	
U04					X	
K01						X

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów ze sprawdzianu końcowego.
laboratorium	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów z realizacji i raportowania zadań na ćwiczeniach, będąc członkiem zespołu dwuosobowego.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS							
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta					Jednostka
		W	C	L	P	S	
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	10		30			h
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	2		2			h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	44					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	1,8					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	31					h
6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	1,2					ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	56					h
8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	2,3					ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	75					h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	3					ECTS

LITERATURA

1. Delen D., Miner G., Fast A., *Practical Text Mining and Statistical Analysis for Non-structured Text Data Applications*, Academic Press, 2012.
2. Dzieciatko M., Spinczyk D., *Text Mining: metody, narzędzia i zastosowania*, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2016.
3. *Getting Started with SAS® Text Miner 12.1*, SAS Institute Inc, 2012.
4. Larose D.T., *Metody i modele eksploracji danych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012.
5. Markov Z., Larose D.T., *Eksploracja zasobów internetowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
6. Weiss S. M., Indurkha N., Zhang T., Damerau F., *Text Mining: Predictive Methods for Analyzing Unstructured Information*, Springer Science and Business Media, 2005.